

A külföldi munkavállalók 2024. évi romániai kontingensének emelése

A román kormány 2024-re 140 ezer fős kontingens megállapítását tervezi az EU-n kívüli munkaerő behozatalára az idei és a múlt évi 100-100 ezer fővel szemben¹. Ebben az évben eddig közel 82 ezer egyéni munkaszerződést kötöttek külföldi munkavállalókkal és a külföldi munkaerőt kereső hazai cégek száma megkétszereződött.

A kormány a döntés meghozatalakor az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a munkaerőpiacon változatlanul jelentkező szűkös kínálat
- a munkaerőhiánnyal küzdő ágazatok növekvő száma
- az uniós finanszírozású projektek (országos helyreállítási terv, MFF) megvalósításának kockázatai
- olyan (szak)képzettséget igénylő állások betöltésének szükségessége, amely hazai és/vagy uniós munkaerővel nem megoldható
- A rendelkezésre álló adatok alapján a RO KÜM által **munkavállalási** céllal kiadott, hosszabb tartózkodásra jogosító **vízumok**, valamint a Bevándorlási Hivatal (IGI) által kibocsátott **munkavállalási engedélyek**, illetve **az EU-n kívüli munkavállalókkal kötött munkaszerződések növekvő száma**
- az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség (ANOFM) által a munkaerőpiac helyzetéről közölt adatok, tendenciák
- mozgástér biztosítása arra az esetre, ha a munkavállalási engedélyek kiadása iránti kérelmek száma meghaladja az eredetileg megállapított kvótát.
- a külföldiek illegális foglalkoztatásának megelőzése.

A belső munkaerőkínálat beszűkülésének **egyik fő oka a nagyarányú kivándorlás**, amelynek következményeként a vállalatok többszöri toborzási kísérlet után sem találnak a munkakör betöltésére megfelelő képesítéssel rendelkező, vagy egyáltalán hajlandó hazai munkavállalót a jelenlegi bérvizonyok mellett. A problémát az is súlyosbítja, hogy **sok esetben az álláskeresők elvárásaival nem találkozik a felkínált munkalehetőség** pl. a nem kielégítő munkakörülmények, vagy a lakóhelytől való nagyobb távolság miatt és ilyen esetben jellemzően pusztán az önfenntartásra elegendő, illetve a szociális juttatásokra alapozott (vidéki) életforma folytatását választják.

Az ANOFM **2023. január-augusztus** időszakra vonatkozó adatai szerint **a betöltetlen álláshelyek száma közel 507 ezer volt** (27 %-os növekedés 2022 azonos időszakához képest), amelyek többsége az alábbi területekről jelentkezett:

Ágazat	Betöltetlen álláshelyek száma (db)*
építőipar	64.000
vendéglátás	29.000
futárszolgálat	27.000
ideiglenes jellegű szerződéses alkalmazás	26.000
őrző-védő tevékenység	18.000
közúti áruszállítás	17.000

¹ A 2021-re eredetileg még csak 25 ezer főben meghatározott kvótát a kormány az év közepén 50 ezer főre emelte.

élelmiszer kiskereskedelem	12.000
autóipari elektromos és elektronikai komponensek gyártása	9.000
sütő- és pékipar	9.000

*kerekített értékek

Az összes bejelentett megüresedett álláshelyből 305 ezer volt olyan, amelyet többszöri meghirdetés után sem sikerült betölteni, ami 60 %-os arányt képvisel, szemben a 2022. évi 44 %-kal.

A nyilvántartások szerint a **2023. január és október 10. közötti időszak alatt közel 82 ezer egyéni, teljes munkaidőre szóló munkaszerződést kötöttek EU-n kívüli munkavállalókkal.** Tavaly egész évben 96 ezer ilyen szerződés jött létre, míg 2021-ben 54 ezer.

Ha a **foglalkoztatottságra** vonatkozóan rendelkezésre álló legfrissebb, 2023. II. negyedévi **országos adatahoz** – amely közel 7,7 millió főről szól – viszonyítjuk a jövő évre tervezett **140 ezres külföldi munkavállalói kontingenst**, akkor az **az összlétszámból csaknem 2 %-os részesedést jelent.**

Saját:

Az idei év folyamán a hétköznapi szintjén is **szemmel láthatóan megnőtt a külföldi vendégmunkások** (jellemzően dél-kelet-ázsiai, indiai, pakisztáni) **alkalmazása.** Az ételfutár állásokat gyakorlatilag teljes egészében, a vendéglátó- és szállodaipar kiegészítő személyzetét pedig egyre növekvő mértékben ilyen munkaerővel töltik fel.

A gazdaság fejlődésének egyik nyilvánvalóan érzékelhető, szűk keresztmetszetét jelentő **munkaerőpiaci feszültségek enyhítése** ugyan **a kormányt is foglalkoztatja, azonban az erre irányuló, a kivándorolt munkaerő hazacsábítására tett erőfeszítései eddig nem hoztak átütő sikert.** Azt ezt célzó programok finanszírozása uniós forrásokra épül, ami egyrészt jóllehet tehermentesíti a költségvetést, de másrészt a véges keretek miatt határt is szab a felkínálható támogatások „vonzerejének”. Ezzel a dilemmával a munkaügyi tárca is tisztában van, így nem fűz túlzott reményeket az eredményességéhez, reálisan csak néhány százas nagyságrendű visszatelepülésre számítanak.

Az egyik, már évek óta rendelkezésre álló intézkedés az ún. „Start-up Diaspora” program, amelynek keretében 40 ezer eurónak megfelelő összegű támogatást vehetnek igénybe azok a román állampolgárok, akik külföldről hazatérve céget alapítanak. A közelmúltban indított másik kormányzati segítség – 2.500 eurónak megfelelő lej formájában – azoknak a legalább három éve más európai uniós tagországban tartózkodási engedéllyel élőknek szól, akik hazatérve munkát vállalnak. Az összeg felét a munkahely elfoglalásakor kapják kézhez, a második részlethez pedig legalább 12 hónapos munkaviszony szükséges.

A munkaerőpiaci feszültségek enyhítésére a háború kezdete óta **az Ukrajnából Romániába érkezett, összességében 6 millió főt meghaladó menekültáradat sem jelentett érdemi megoldást,** mivel közülük mintegy 7 ezer fő alkalmazására kötöttek munkaszerződést, a többség nyugat-európai országokba ment tovább.

A **RO KÜM** korábbi közlése szerint a külföldi hatóságoktól bekért nyilvántartási adatok összesítése alapján **tavaly mintegy 5,7 millió román állampolgár élt az országhatárokon kívül,** azonban erről pontos, megbízható számmal senki sem rendelkezik államigazgatási szinten.

A szakértők egyöntetű véleménye szerint amennyiben nem történik elmozdulás, akkor **a krónikus munkaerőhiány reálisan veszélyeztetheti az uniós forrásokból finanszírozandó infrastrukturális és az építőiparhoz köthető egyéb projektek kivitelezhetőségét.**

A román munkaügyi miniszter októberben írt alá nepáli partnerével a munkaerőpiac és szociális védelem terén folytatott együttműködés szorosabbra fűzéséről szóló jegyzőkönyvet, tekintettel arra, hogy onnan jelentős számban érkeznek vendégmunkások az országba.

A külföldi munkaerő közvetítésével foglalkozó cégek visszatérően arra panaszkodnak, hogy **a romániai munkavállalás engedélyezése nagyon bürokratikus, több hónapot is igénybe vevő folyamat**, annak egyszerűsítése – pl. a küldő államban működő román konzuli szolgálat létszámának növelésével – sokat lendítene a betöltetlen álláshelyek számának csökkentésén.

A Romániában munkát vállaló külföldiek esetében ugyanakkor azzal is kell számolni, hogy nyugati országokba történő továbbutazási – jelenleg illegális – tendencia az ország a schengeni övezetbe történő felvételével legálissá válik és a jóval nagyobb fizetések reményében várhatóan felerősödik.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Bukarest